

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

התוועדות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

ש"פ דברים, וא"ו מנחם-אב, ה'תש"ל

יוצא לאור לש"פ דברים, ת"ב (נדחה), ה'תשע"ו

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושש לבריאה (ופרצת)

שנת הקהל

מאה וחמישים שנה להסתלקות הילולא של אדמו"ר ה"צמח צדק"

לזכות

יוסף יצחק בן אסתר

בקשר עם יום הולדתו, כ"ד מנחם-אב

לאריכות ימים ושנים טובות

ולשנת הצלחה רבה ומופלגה בכל אשר יפנה

צריכים קומען אָנשלאַגען זיך שרוצים להתנדב וכו' ואדרבה הורגלו במשך דורות, שצריכים לבוא אליהם בתביעה ודבר מן המוכן ותכנית מפורטת וכו'.

מובן שכמה תירוצים יש לדחות הדבר, ואפשר גם תירוצים מבוססים בהמציאות, ולכל לראש המחסור בהתקציב, אבל כמדומה – גם לבלתי נבון נקל לראות, אשר רק הודות למה שלא שמו לב למניעות האמורות, נוסדו כל המוסדות אשר על טה"ק יסודם, והודות לאי שימת לב זו, מתקיימים הם וגם מתפתחים, ואם ח"ו היו הולכים בחשבון נה"יב האמור, הרי מי יודע באיזה מצב הי' כל הני"ל, וק"ל.

ויהי רצון ששורותי אלה תספיקנה לעורר ישנים מתרדמתם וכו' וכלשון הרמב"ם הידוע המובא כ"פ בדא"ח, ובהקדם הכי גדול ובזריזות נפלאה להראות שמחתם וחפצם למלאות רצון קונם ולעשות נחת רוח ליוצרים (אגה"ק סי' כ"א) יתחילו בבנין בפועל ממש.

ואף שבנין זה יהי מוקף חומה ימה וקדמה וצפונה ונגבה, אין בזה סתירה להאמור לעיל שבו יקוים ופרצת וגו', וע"ד המבואר בדא"ח* שבגאולה העתידה לבוא על ידי משיח צדקנו, הנה פרזות תשב ירושלים, וביחד עם זה אני אה"י לה נאום ה' חומת אש סביב.

המצפה לבשו"ט בכל האמור, ומה טוב בדואר החוזר, וחותרם בברכה שבעגלא דידן יהפכו ימים אלו לששון ולשמחה בגאולה האמיתית והשלימה על ידי משיח צדקנו.

(* ד"ה בראשית תרע"ח ותרצ"ט. ועוד.)

לעורר ישנים מתרדמתם .. וכלשון הרמב"ם .. המובא כ"פ בדא"ח: רמב"ם ה' תשובה פ"ג ה"ד. וראה המשך תרס"ו ע' ב ואילך. סה"מ ה'שי"ת ס"ע 8 ואילך. ועוד.
פרזות תשב ירושלים: זכר' ב, ח.
אני אה"י לה נאום ה' חומת אש סביב: שם, ט.
ד"ה בראשית תרע"ח ותרצ"ט: סה"מ תרע"ח ע' מו ואילך. תרצ"ט ס"ע 72 ואילך.

©

Published and Copyright 2016 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • http://www.lahak.org

The Kehot Logo is a trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5776 • 2016

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס
The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237
(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס
על ידי חיים שאול בן חנה
בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"
(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

הוספה

בי"ה, ששי במנחם, היתשי"ח
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ בעל מרץ
ורב פעלים מוה' ... שי

שלום וברכה!

תקותי שבטח מסרו ב... בכלל ולאניש והתמימים בפרט ולהנהלת תומכי תמימים ביחוד, המדובר בעת ההתועדות דיום יב' ויג' תמוז, גאולת רבנו נשיאנו ראש ישראל, מיוסד על מרז"ל (שמו"ר פכ"ה, ח) שכשירודים עד לעפר, ושמתי זרעך כעפר הארץ, אזי מתקיים הענין כסיום הכתוב ופרצת וגו'.

והבכך בהנוגע אלינו ובהנוגע לימים ושבועות אלה, שלכל הדיעות כבר באה העת לקיום יעוד זה, אלא שכל אתעדלי"ע – הקדמה לה אתעדל"ת, שלכן מובן וגם פשוט, שצ"ל הענין דופרצת בעבודת התחתונים, וביחוד בהפצת המעינות, שהרי עי"ז קאתי מר, כאמור באגה"ק של הבעש"ט הידוע,

אשר לכן על כל מוסד חנוך עטה"ק ואשר בשטח חב"ד ביחוד, לשנות הנהגתו מתאים להנ"ל, ושינוי אליבא דנפשי, ולא בשביל לצאת ידי חובת המתועד, ופשיטא שלא לצאת במחשבה טובה לחוד, אף שע"ז אמרו רז"ל מחשבה טובה הקב"ה וכו'. ודובר בעת ההתועדות, שתכנית הבנינים אשר בכפר חב"ד שבאה"ק ת"ו, הבנין החדש דאחי תמימים בבוסטון וכו', יהי רצון שמהם יראו וכן יעשו כל שאר מוסדות חב"ד אשר בכל קצוי תבל.

מהנ"ל בטח כבר מובנת כוונתי במכתבי זה, הבעת תמי הכי גדולה מהולה בצער, אשר לאחרי דבור שארך כמה שנים ושסו"ס הביא לרכישת חלקה פנוי, הרי שוב נשתתק כל הענין, ואין נשמע כל הגה ודבור קל אפילו – בהנוגע לבנין בפועל, עכ"פ התחלת בנין, והנ"ל הוא גם לאחרי שיחתי עם מר... ו... – שי – שראיתי במוחש, שאין מניעה מהבע"ב שי, אלא שהורגלו שאין הם

המדובר בעת ההתועדות דיום יב' ויג' תמוז: במאמר ד"ה מי מנה עפר יעקב – תו"מ התועדות חכ"ג (תשי"ח ח"ג) ס"ע 117 ואילך. וראה גם אג"ק ח"ז אגרת ו'תטו (ס"ע רסד ואילך).

ושמתי זרעך כעפר הארץ... ופרצת וגו': ויצא כה, יד (ושם: והי' זרעך גו').

באגה"ק של הבעש"ט הידוע: נדפסה בכש"ט בתחלתו. ובכ"מ.

אמרו רז"ל מחשבה טובה הקב"ה וכו': קידושין מ, א.

ודובר בעת ההתועדות, שתכנית הבנינים אשר בכפר חב"ד כו': ראה תו"מ התועדות שם ע' 144 ואילך.

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"פ דברים (ת"ב נדחה), הננו מוציאים לאור התועדות ש"פ דברים, וא"ו מנחם-אב ה'תש"ל – הנחה בלתי מוגה.

*

בתור הוספה – מכתב (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנוכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

ה' מנחם אב, ה'תשע"ו (ופרצת),

שנת הקהל

מאה וחמישים שנה להסתלקות הילולא של אדמו"ר ה"צמח צדק"

ברוקלין, נ.י.

דאורייתא ה"ה פנימיות התורה¹²², כמבואר בזהר פ' בהעלותך את הנרות¹²³. אלא שלימוד המשניות כפשוטו הוא דבר השווה לכל נפש, ובפרט בלימוד דרושי הצ"צ¹²⁴, שבהם ישנו החיבור דפנימיות התורה עם גליא דתורה — יחוד ויה.

(ב) שכל אחד ואחת יתרום לצדקה — במשך ימים אלו ובפרט ביום הת"ב — כמה פעמים במשך שעות היום, ובפרט — לפני תפלת שחרית ולפני תפלת מנחה. גם לתרום צדקה קודם נתינת הצדקה שלפני התפלה¹²⁵, בכדי לעורר ולחזק ולהוסיף בפעולת הצדקה שלפני התפלה¹²⁶. (ג) להשתדל במשך ימים אלו, ובפרט ביום הת"ב (בהשעות שמותר להניח תפילין), לזכות יהודים במספר גדול הכי אפשרי במצות הנחת תפילין.

יז. ויה"ר מהשי"ת ויברך ה' ויצליח, שע"י עבודתינו בג' קווין אלו, ימהר קיום היעוד בנוגע לכלל ישראל — "ציון במשפט תפדה ושבי" בצדקה", ויהפכו הימים האלה לששון ולשמחה, בביאת משיח צדקנו בקרוב ממש, ועינינו תראנה "כי¹²⁷ אלקים יושיע ציון ויבנה ערי יהודא וישבו שם וירשוה וזרע עבדיו ינחלוה ואוהבי שמו ישכנו בה"¹²⁸.

הקוין תורה עבודה וגמ"ח.
 (128) כ"ק אדמו"ר שליט"א נתן בקבוק משקה להת' ט. פ. שי' עבור אנשי הצבא באה"ק, והורה לו שהחל מיום ט"ו באב, קודם חודש אלול, יסע (עם קבוצה מאנ"ש שי' שהיו בצבא) לכל החזיתות (סואץ, גולן וכו'), וימסור להם: הנני שולח לכם משקה זה מהתועדות דכו"כ מבני המברכים אותם, בתוספת בקשתי נפשית — שנוסף על כללות ההנהגה ע"פ רצון השם, יש להתחזק ולדייק בהנחת תפילין בכל יום חול נוכל איש המשרת בצה"ל וזקוק לתפילין — יתנו לו זוג תפילין על חשבונני, אך היות שמצוה לא צ"ל בחנם, ימכרו בסכום סמלי: לירה אחת, ומה טוב באם אפשר לתרום בכל יום לצדקה* בל"ג, וללמוד בכל יום שורה אחת ממשניות בל"ג.

(* וכשאין עני במקום, מניחים המון במעטפה מיוחדת וכיו"ב.

(122) ולהעיר מל' הפסוק (הושע ח, יו"ד) שעליו דחז"ל הנ"ל — "יתנו בגוים גו". ויש לקשר זה עם המבואר בכ"מ בענין השם "תניא". ואכ"מ.

(123) קנב, א. וראה גם קונטרס הנ"ל פט"ו.

(124) להעיר גם ממחז"ל (איכ"ר פ"א, נא): "צמח שמו .. מנחם שמו .. ולא פליגי כו".

(125) ובהזדמנות זו יש לעורר ולזרו אודות קיום פס"ד השו"ע (אדה"ז או"ח סוסצ"ב. וש"נ): "טוב ליתן צדקה קודם התפלה, שנאמר אני בצדק אחזה פניך" (מהנחה בלתי מוגה).

(126) וכפי שמצינו שיש תפלה מר' סעדי' גאון שאומרים לפני התפלה, כדי שהתפלה תהי' כרבעי (מהנחה בלתי מוגה).

(127) תהלים סט, לר"ל. וראה הערה למכתב דג' תמוז שנה זו (אג"ק חכ"ו ע' תיז. לקר"ש ח"ח ע' 342), השייכות דיעוד זה לג'

בס"ד. שיחת ש"פ דברים, שבת חזון, וא"ו מנחם-אב, ה'תש"ל.

בלתי מוגה

כ"ק אדמו"ר שליט"א קידש על היין.

א. הביאור בפתגם הרב מבארדיטשובי בענין "שבת חזון"², "מלשון מחזה, שמראין לכאו"א³ המקדש דלעתיד מרחוק", כמשל האב שעשה לבנו מלבוש יקר וקרע אותו, ועשה לו לבוש השני וגם קרעו, ואז עושה לבוש שלישי, ולפרקים רחוקים ידועים מראה לו הלבוש, כאמרו, שאם יתנהג בדרך הישר יתן לו לבוש זה, ועי"ז מרגילו לילך בדרך הישר, עד שנעשה אצלו כמו טבע, שאז אינו ירא פן יחזור לסורו, והטעם שענין זה פועל⁴ יותר מאשר הכרוזים העליונים שמעוררים לתשובה⁵ ששומעת הנשמה למעלה — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס⁶ בלקו"ש ח"ט ע' 24 ואילך.

ב. ויש להוסיף, שהעילוי המיוחד דשבת חזון שמראין לכאו"א

(1) שאף שאינו צריך "סמיכה" כו' — הרי דבריו הובאו בכמה דרושי חסידות חב"ד, החל מלקו"ת (שה"ש יח, ג) וכו', וגם בהמשך "וככה הגדול" (תרל"ז פ"ע (סה"מ תרל"ז ח"ב ע' תקסו ואילך)) הובא המשל הידוע שלו בנוגע לתק"ש בר"ה, וכן בהשיחות של נשיאי ישראל, ובפרט בשיחות של כ"ק מו"ח אדמו"ר — בנוגע לגודל מעלתו באהבת ישראל (ראה סה"ש תרצ"א ע' 203. קיץ ה'ש"ת ס"ע 115 ואילך. וראה גם שיחת ש"פ דברים, שבת חזון דאשתקד ס"ו (תו"מ חנו"ע ע' 166). וש"נ).

(2) ראה אוה"ת נ"ך ח"ב ע' א'צו בהערה. וראה גם שיחת ש"פ דברים הנ"ל ס"ג (שם ע' 164). וש"נ.

(3) וכיון שנאמר "לכאו"א" בר"ת, הרי זה יכול להתפרש "לכל אחד ואחת".

(4) והרי הצורך בפעולה זו הוא — לא בנוגע לצדיק*, שאינו זקוק לענין של התעוררות, ששייכת רק אצל מי שנמצא מרחוק; וגם לא בנוגע לבינוני, שאינו שייך

(*) ואף שגם בנוגע לצדיק ישנו הענין ד"לאחבא צדיקייא בתיובתא" (ראה זח"ג קנג, ב), שזהו עילוי שבאין ערוך — הרי לא בזה הוא עיקר החידוש דשבת חזון.

תפילין ד"וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך"¹¹², בכדי לבטל את מחשבתם הרעה של קצתם — בניצול הפסקה ושבתה זו.

טז. ועל של פועל באתי בהצעת¹¹³:

(א) שכאו"א יוסיף בימים אלו בלימוד התורה, ובפרט ביום הת"ב (בענינים המותרים ללמוד בהם ביום זה).

ההוספה בלימוד צ"ל — בין ביום בין בלילה¹¹⁴.

במקום האפשרי — לסדר בת"ב משמרות על כל כ"ד השעות וההוספה על המעל"ע. אם אפשר — ללמוד בשלשה, ומה טוב שיהי' בעשרה¹¹⁵. (ומובן שסידור המשמרות צ"ל באופן שלא יזיק ח"ו לבריאות. ולכן, יהי' כל משמר לשעה אחת, ב' או ג'. אחד יכול להשתתף בכמה משמרות, אבל לא במשמרות רצופות).

מהנכון שהלימוד במעל"ע זה יהי' בעניני דיומא, וכמחז"ל¹¹⁶ שואלין ודורשין בענינו של יום כו' — ברשימות כ"ק אדמו"ר הצ"צ למגילת איכה. וברשימות הנ"ל הרי נתבארו ג"כ כמה מחז"ל שבמשנה.

ואף שבד"ה הנ"ל מבואר ענין ציון במשפט תפדה ע"פ מרז"ל¹¹⁷ "אין הגליות מתכנשות אלא בזכות המשניות" — הרי, הטעם לזה הוא¹¹⁸ לפי שענין הגלות הוא סילוק בחי' וא"ו מבחי' ה"א, וע"י לימוד שיתא סדרי משנה ממשיכים בחי' הוא"ו, והרי ענין זה הוא גם בפנימיות התורה שהיא בחי' וא"ו (וכידוע¹¹⁹ שגליא דתורה היא בחי' (עה"ד¹²⁰, בחי') ה"א, ופנימיות התורה — בחי' (עה"ח¹²⁰, בחי') וא"ו),

[ולהוסיף מהמבואר בדא"ח¹²¹ בענין משנה אותיות נשמה, ונשמתי

(112) תבא כח, יו"ד. ואמרו רז"ל (ברכות ו, א) "אלו תפילין שבראש".
 (113) וזהו א' הטעמים לעריכת ההתוועדות ביום הש"ק זה (מהנחה בלתי מוגה).
 (114) מכיון שמצות ת"ת היא בשחרית וערבית (הל' ת"ת לאדה"ז פ"ג ה"ד).
 (115) ראה אבות פ"ג מ"ו. וראה גם ד"ה עשרה שיושבין תרפ"ח — נדפס בסה"מ תרפ"ח ע' קמת. תש"ח ע' 265 ואילך.
 (116) סוף מס' מגילה.
 (117) ראה ויק"ר פ"ז, ג. וראה גם ב"ב ח, א.
 (118) ראה הגהות הצ"צ שם (בקונטרס שם ריש ע' 8. אוה"ת שם ע' לב). וראה גם ברשימות הצ"צ להושע ע' תמ.
 (119) קונטרס עה"ח פ"ד.
 (120) ר"מ פ' נשא (קכד, ב). נתבאר בארוכה באגה"ק סכ"ו. קונטרס הנ"ל פ"א ואילך.
 (121) ד"ה אור לי"ד ש"ת פ"ג (וש"ג). ובכ"מ.

המקדש דלעתיד, שלא מצינו דוגמתו בשאר ימים טובים, מועדים ורגלים — הוא ע"ד העילוי ד"אחד" לגבי "יחיד":

ידועה השאלה⁸ בנוגע למ"ש בק"ש "שמע ישראל גו' הוי' אחד"⁹ — למה נאמר "אחד", ולא "יחיד", שמורה על יחוד נעלה יותר באינן ערוך מאשר "אחד", כמבואר בכ"מ בדא"ח¹⁰ ש"יחיד" מורה על העצמות?

ומבואר בזה⁸ — שהן אמת ש"יחיד" הוא למעלה מ"אחד", אבל אעפ"כ, יש מעלה ב"אחד" שאין ב"יחיד", ש"אחד" מורה שהאחדות היא גם מצד העולם, שהרי "אחד" מורה שאלופו של עולם, א', נמשך ומתייחד עם ז' רקיעים וארץ, ח', וד' רוחות השמים¹¹, ובאופן שהא' (אלופו של עולם) הוא ראש התיבה, שנמשך בכל התיבה, וממשיך בה גם את ה"אור העולה על כולנה" (כמבואר בשער היחוד והאמונה¹²).

כלומר: "יחיד" מורה אמנם על העצמות, אבל לא כפי שהעצמות מתאחד עם העולם; ודוקא "אחד" מורה על העצמות כפי שמתאחד עם העולם.

ועד"ז הוא העילוי דשבת חזון לגבי כל הימים טובים — כולל גם חג השבועות, שהוא הרגל הסמוך לשבת חזון¹³, והרי מבואר בלקו"ת¹⁴ ש"מכל רגל ה' נמשך (ענינו של הרגל — כלשון הכתוב¹⁵: "יראה", "לראות" ו"לראות"¹⁶) עד הרגל הבא אחריו", ומזה מובן, ששבת חזון (שכולל כל הענינים שבו) מקבל השפעה מחג השבועות, זמן מ"ת:

במ"ת ה' אמנם הענין ד"אנא נפשי כתבית יהבית"¹⁷, ובאופן שהתורה ירדה למטה, ובלשון התניא¹⁸: "נסעה וירדה כו' עד שנתלבשה .. בצרופי אותיות גשמיות בדיו על הספר", אבל אעפ"כ, הרי זה כפי שנשאר בתורה, ועדיין לא נמשך ה"אני נפשי כתבית יהבית" בהח' ועאכו"כ בהד', כך, שזהו ע"ד הענין ד"יחיד", שמורה על העצמות כפי שהוא מצד עצמו, ולא כפי שנמשך בהח' ועאכו"כ בהד' (כמו ב"אחד").

(7) ראה גם לקו"ש שבפנים ס"ע 29
 (12) פ"ב.
 (13) ראה גם לקו"ש שבפנים ע' 30.
 (14) ברכה צח, ב.
 (15) משפטים כג, יז. תשא לד, כד. פ' ע' 11. וש"נ.
 (16) ואתחנן ו, ד.
 (17) ראה תו"א וארא נה, ב. לקו"ש ח"א.
 (18) ראה טז, טז.
 (19) ראה תו"א שם. לקו"ת בלק ע, סע"א.
 (20) ובכ"מ.
 (21) ראה שו"ע אדה"ז או"ח סס"א ס"ו.
 (22) ראה גם לקו"ש שבפנים ס"ע 29
 (23) ראה גם לקו"ש שבפנים ע' 30.
 (24) ברכה צח, ב.
 (25) משפטים כג, יז. תשא לד, כד. פ' ע' 11. וש"נ.
 (26) ואתחנן ו, ד.
 (27) ראה תו"א וארא נה, ב. לקו"ש ח"א.
 (28) ראה טז, טז.
 (29) ראה תו"א שם. לקו"ת בלק ע, סע"א.
 (30) ובכ"מ.
 (31) ראה שו"ע אדה"ז או"ח סס"א ס"ו.
 (32) ראה גם לקו"ש שבפנים ס"ע 29
 (33) ראה גם לקו"ש שבפנים ע' 30.
 (34) ברכה צח, ב.
 (35) משפטים כג, יז. תשא לד, כד. פ' ע' 11. וש"נ.
 (36) ואתחנן ו, ד.
 (37) ראה תו"א וארא נה, ב. לקו"ש ח"א.
 (38) ראה טז, טז.
 (39) ראה תו"א שם. לקו"ת בלק ע, סע"א.
 (40) ובכ"מ.
 (41) ראה שו"ע אדה"ז או"ח סס"א ס"ו.
 (42) ראה גם לקו"ש שבפנים ס"ע 29
 (43) ראה גם לקו"ש שבפנים ע' 30.
 (44) ברכה צח, ב.
 (45) משפטים כג, יז. תשא לד, כד. פ' ע' 11. וש"נ.
 (46) ואתחנן ו, ד.
 (47) ראה תו"א וארא נה, ב. לקו"ש ח"א.
 (48) ראה טז, טז.
 (49) ראה תו"א שם. לקו"ת בלק ע, סע"א.
 (50) ובכ"מ.
 (51) ראה שו"ע אדה"ז או"ח סס"א ס"ו.
 (52) ראה גם לקו"ש שבפנים ס"ע 29
 (53) ראה גם לקו"ש שבפנים ע' 30.
 (54) ברכה צח, ב.
 (55) משפטים כג, יז. תשא לד, כד. פ' ע' 11. וש"נ.
 (56) ואתחנן ו, ד.
 (57) ראה תו"א וארא נה, ב. לקו"ש ח"א.
 (58) ראה טז, טז.
 (59) ראה תו"א שם. לקו"ת בלק ע, סע"א.
 (60) ובכ"מ.
 (61) ראה שו"ע אדה"ז או"ח סס"א ס"ו.

[ורק במצוות התורה, כמו מצות תפילין — החל מכתובת הפרשיות בדיו על הקלף, ועאכו"כ בהנחת התפילין במעשה בפועל — הרי זה נמשך בגשמיות העולם].

ובענין זה יש מעלה בשבת חזון דוקא, שבו "מראין לכאו"א המקדש דלעתיד" — כי, ענינו של ביהמ"ק הוא "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם"¹⁹, וכמ"ש²⁰ "השמים ושמי השמים לא יכלכלוך אף כי הבית הזה" (בניחותא)²¹, שהו"ע המשכת והתלבשות העצמות בגשמיות העולם, בדברים הגשמיים, אבנים, כסף וזהב וכו', שמהם נעשה ביהמ"ק — שזהו בדוגמת העילוי ד"אחד".

ג. ובפרטיות יותר:

בביהמ"ק היתה המשכת העצמות גם בבחי' הדומם — שזוהי מעלת ביהמ"ק לגבי המשכן, כמבואר²² בענין "קורות בתינו ארזים"²³, שכתלי המשכן היו מבחי' הצומח (והמכסה הי' מהחי), ורק קרקע המשכן הי' מעפר, ואילו ביהמ"ק הי' מאבנים ועפר דוקא, בחי' הדומם, שזה קשור עם העילוי שבעבודת המטה דוקא.

ונוסף על מעלה זו שהיא גם בביהמ"ק הראשון והשני, יש מעלה נוספת בביהמ"ק השלישי ("המקדש דלעתיד" שמראין לכאו"א בשבת חזון) — כמבואר בזהר²⁴ שעליו נאמר²⁵ "מקדש אדניי כוננו ידוך" ("בנינא דקוב"ה"), שלכן יהי' קיים לעד, באופן נצחי.

וכללות הענין בזה — שאע"פ שגם בבית ראשון ובית שני²⁶ הי' גילוי מלמעלה באופן של אתערותא דלעילא, הרי זה רק אתעדל"ע ששייכת ובאה ע"י אתעדל"ת, שלכן היא באופן המדוד לפי ערך האתעדל"ת; ואילו החידוש בביהמ"ק דלעתיד הוא בהמשכת אתעדל"ע שאינה יכולה לבוא ע"י אתעדל"ת להיותה בעילוי שבאין ערוך לגמרי (אלא שמתגלה רק "באתר שלים")²⁷.

וכידוע בפירושו הכתוב²⁸ "יחינו מיומיים ביום השלישי יקימנו

- (19) תרומה כה, ח.
 (20) מלכים"א ח, כז.
 (21) כמשנ"ת במאמרים לפני כמה זמן (ראה ד"ה קטנתי וד"ה פדה בשלום די"ט כסלו פ"ב ואילך (תו"מ חנ"ח ע' 301 ואילך; ע' 317 ואילך).
 (22) תו"א ותו"ח ר"פ ויגש. ובכ"מ.
 (23) שה"ש א, יז.
 (24) ח"ג רכא, א. ח"א כח, א.
 (25) בשלח טו, יז.
 (26) החילוק בין ב"ר לב"ש גופא — ראה לקו"ש שבפנים ע' 27 ואילך.
 (27) ראה לקו"ת שה"ש כד, א"ב.
 (28) הושע ו, ב ובפרש"י. הובא באוה"ת נ"ך עה"פ (ע' תלב).
 (19) תרומה כה, ח.
 (20) מלכים"א ח, כז.
 (21) כמשנ"ת במאמרים לפני כמה זמן (ראה ד"ה קטנתי וד"ה פדה בשלום די"ט כסלו פ"ב ואילך (תו"מ חנ"ח ע' 301 ואילך; ע' 317 ואילך).
 (22) תו"א ותו"ח ר"פ ויגש. ובכ"מ.
 (23) שה"ש א, יז.
 (24) ח"ג רכא, א. ח"א כח, א.
 (25) בשלח טו, יז.
 (26) החילוק בין ב"ר לב"ש גופא — ראה לקו"ש שבפנים ע' 27 ואילך.
 (27) ראה לקו"ת שה"ש כד, א"ב.
 (28) הושע ו, ב ובפרש"י. הובא באוה"ת נ"ך עה"פ (ע' תלב).

דת"ב, לעשות ולהוסיף ב"משפט" (היינו בלימוד התורה — כמבואר בד"ה ציון במשפט תפדה ושבי' בצדקה¹⁰⁰) וב"צדקה".

ב' ענינים אלו — ה"ה שני הסוגים הכלליים בעבודת האדם, "אתם קרוים אדם"¹⁰¹, תורה (משפט) ומצות (צדקה¹⁰²); בספירות — ז"א ומלכות¹⁰³.

והנה העשי' והעבודה בפרטיות ה"ה בג' קווין. ובנדוד' במיוחד — לפי המבואר בהגהות הצ"צ לד"ה זה¹⁰⁴, שהטעם לזה ש"ציון במשפט (דוקא) תפדה" הוא — לפי ש"המשפט הוא דוקא בשלשה¹⁰⁵.. דהיינו חג"ת.. כדי שיאיר עי"ז ממקום עליון ביותר" — צריך לנצל ימים אלו במעשה ועבודה בג' הקווין קו הימין וקו השמאל וקו האמצעי¹⁰⁶ — בספירות חג"ת — בתורה עבודה וגמ"ח¹⁰⁷.

ההשתדלות בקו העבודה שנוגע בהמצב דימים אלו ביחוד, הוא — השתדלות יתירה במצות תפילין,

[השייכות לקו העבודה (נוסף על הענין דכל הקורא ק"ש בלא תפילין כאלו הקריב כו'¹⁰⁸), כי מעיקרי מצוה זו הוא — כפס"ד השו"ע¹⁰⁹ — לשעבד הלב והמוח. (ולכן) גם, תפלה ותפילין הם משרש אחד]

שמביאה, כפסק חז"ל¹¹⁰, ל"וטרף זרוע אף קדקוד"¹¹¹, שזהו גם הסיום והחותם של פירש"י דפרשתנו פ' חזון, והרי "הכל הולך אחר החתום"⁶⁷.

ואף שבכ"מ כעת הוא הפסקת האש — הרי גם שם זקוקים לסגולת

(106) ראה רשימות הצ"צ (לתהלים) (יהל אור) עה"פ פדה בשלום נפשי — ריש ע' רח) בענין הפדיון "שהם ג' שמות.. נמשכים ע"י תורה עבודה וגמ"ח".
 (107) שהם חג"ת (רשימות הצ"צ שם ע' רד. ובכ"מ).
 (108) ברכות יד, סע"ב. נתבאר בלקו"ת שלח מא, ג ואילך.
 (109) או"ח סכ"ה סי"א (בשו"ע אדה"ז). שכוונה זו היא — חלק מהמצוה (ראה גם תו"מ חנ"ז ע' 296. וש"ג).
 (110) הלכות קטנות להרא"ש הלי תפילין סט"ו. וראה גם בחיי ס"פ מטות. — וראה לקו"ש ח"ט ע' 11.
 (111) ברכה לג, כ.

(100) מאמר שנאמר ע"י אדה"ז ערב ת"ב שחל באותה שנה (כבשנה זו (תש"ל)) ביום ג', ונדפס בלקו"ת לש"פ דברים (נדפס גם בקונטרס בפ"ע עם הגהות הצ"צ (נדפסו גם באוה"ת פרשתנו ע' כח ואילך)).
 (101) יבמות סא, רע"א. וש"נ.
 (102) ראה תניא רפ"ז (מח, ב). וראה גם לקו"ת פרשתנו א, ד (בענין ושבי' בצדקה): "כללות המצות שנקראו צדקה".
 (103) אגה"ק ס"כ (קלא, א). וראה גם לקו"ת אמור לד, רע"ג. ובכ"מ.
 (104) בקונטרס שם ע' 8 (אוה"ת שם ע' לב).
 (105) ריש מס' סנהדרין.

יהי גם העילוי דב"ר וב"ש⁸⁶ (וגם העילוי דהמשכן, שבו יתגלה גם המשכן שעשה משה, שמעשה ידיו נצחיים, ורק נגנזו⁸⁷, כמו הארון⁸⁸, ויתגלה לעת"ל),

— אף שלכאורה אינו מובן, דכיון שביהמ"ק השלישי יהי בעילוי שבאין ערוך, הרי המשכן וב"ר וב"ש הם בבחי' "שרגא בטיהרא מאי אהני"⁸⁹. ועד"ז צריך להבין מהו העילוי ד"גואל ראשון הוא גואל אחרון"⁹⁰, הרי משיח ("גואל אחרון") יהי בדרגא נעלית יותר ("ירום ונשא וגבה מאד"⁹¹) אפילו ממה רבינו ("גואל ראשון") —

והרי הענין ד"נחמה בכפלים" הוא לא רק ב' פעמים ככה, אלא באופן שבאין ערוך לגמרי⁹², וכמו "כפלים לתושי"⁹³ שנאמר בנוגע ללוחות שניות⁹⁴, שזהו באופן שבאין ערוך לגמרי, שהרי "אלמלא חטאו ישראל לא ניתן להם אלא חמשה חומשי תורה וספר יהושע בלבד"⁹⁵, ואילו ע"י לוחות שניות ניתוספו (מלבד כל כ"ד ספרים) "הלכות מדרש ואגדות"⁹⁴. ועד"מ"ש בנוגע לבעל תשובה, "אם הי' רגיל לקרות דף אחד יקרא ב' דפים וכו'"⁹⁶, שלימוד דף השני אינו באופן שלמד דף הראשון, אלא באיכות נעלית יותר, ביתר חיות וכו', באין ערוך.

וכאמור, שכל זה נעשה ע"י שמחה של מצוה, ובעיקר בימים אלו, שע"ז באים ל"נחמה בכפלים", "כפלים לתושי", בגאולה האמתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, בקרוב ממש.

* * *

טו. בסיום⁹⁷ ההפטרה נאמר⁹⁸: "ציון במשפט תפדה ושבי' בצדקה". ומכיון שכל הענינים דלעתיד תלויים במעשינו ועבודתינו עכשיו⁹⁹, לזאת הצעתי ובקשתי אשר ינצלו הימים האלו, ובפרט את היום

(86) ראה לקו"ש ח"ט ע' 62. (95) נדרים כב, ב.
 (87) ראה סוטה ט, סע"א. (96) ראה ויק"ר רפכ"ה. תניא אגה"ת ספ"ט.
 (88) יומא נב, ב, נג, ב.
 (89) לשון חז"ל — חולין ס, ב, וש"נ. (97) מכאן עד סיום ההתוועדות — הוגה
 (90) ראה שמו"ר פ"ב, ד"ו. דב"ר ספ"ט. ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס בהוספות
 ח"א רנג, א. שעה"פ ויחי מט, יו"ד. תו"א ללקו"ש ח"ט ע' 249 ואילך. במהדורא זו
 משפטים עה, ב. ניתוספו איזה ציוני מ"מ, וכמה פרטים
 (91) ישע"י נב, יג. מהנחה בלתי מוגה.
 (92) ראה גם תו"מ חנ"ז ע' 194. וש"נ. (98) ישע"י א, כז.
 (93) איוב יא, ו. (99) תניא רפ"ז.
 (94) שמו"ר רפמ"ו.

ונחי' לפניו", ש"יחינו מיומיים" קאי על בית ראשון ושני, ו"ביום השלישי" קאי על ביהמ"ק השלישי²⁹, ששייך לקו האמצעי, שעולה עד פנימיות הכתר (ולא כמו קו הימין וקו השמאל שמגיעים רק בחיצוניות הכתר)³⁰.

ונמצא, שבביהמ"ק השלישי ישנם ב' קצוות: מחד גיסא — גילוי הכי נעלה, פנימיות הכתר; ולאידך גיסא — הרי זה נמשך למטה ביותר, בבחי' הדומם.

ולהעיר, שבחי' דומם מורה על בחי' המלכות³¹, ומלכות קשורה עם בחי' הכתר, כידוע בענין "אני ראשון ואני אחרון"³². אלא שבזה גופא יש חילוק בין חיצוניות הכתר — בית ראשון ובית שני, לפנימיות הכתר — ביהמ"ק השלישי.

ד. ומכל זה מובן גודל העילוי שבשבת חזון, אפילו לגבי חג השבועות, זמן מ"ת.

ואעפ"כ, נמשכת ההשפעה לשבת חזון מחג השבועות, זמן מ"ת — כי, גם הענין היותר נעלה של שבת חזון נמשך ובא בפועל ובגלוי ע"י מ"ת.

ועד שמצינו בנוגע לענין התשובה, שאף שהיא למעלה מהתורה, כדמוכח מזה שגם כאשר יש חסרון ופגם בתלמוד תורה, הנה התיקון על זה הוא ע"י התשובה, מ"מ, ענין התשובה גופא נאמר ונתגלה בתורה דוקא³³.

ה. וכללות הענין בזה — שע"ז ש"מראין לכאו"א המקדש דלעתיד", הרי זה פועל אצלו שיתעורר בתשוקה וגעגועים לבנין ביהמ"ק השלישי,

— ועד משנת"ל בהתוועדות שלפנ"ז³⁴ בנוגע לחודש מנחם-אב, שנתפרסם בכל תפוצות ישראל בשם "מנחם", שמורה על ענין הנחמה,

(29) ראה גם לקו"ש שבפנים ע' 29. (ראה לקו"ת ברכה צח, ד ואילך. סידור עם
 (30) ראה תו"מ סה"מ תשרי ס"ע קכב. דא"ח שער החנוכה רעז, סע"ד ואילך).
 (32) ישע"י מד, ו. וראה סה"מ תרח"ץ ריש ע' קע. וש"נ.
 (31) שנקראת "מדבר", ולאידך גיסא, הרי זה הוא גם מלשון דיבור — "מְדַבֵּר" (ראה
 לקו"ת במדבר ד, א). — ולהעיר גם מהפירושים במ"ש (תהלים ל, ב) "מזמור שיר חנוכת הבית לדוד ארומך ה' כי דליתני"

שנעשית מצד התעוררות התשוקה והגעגועים לצאת מן הגלות; ומובן, שענין זה מודגש ביותר בתשעה באב עצמו, ואעפ"כ, יש מעלה בשבת חזון (שממנו מתברך תשעה באב) גם לגבי ת"ב, שהרי הענין ש"מראין לכאור"א המקדש דלעתיד" (שמעורר יותר את התשוקה והגעגועים לגאולה) מצינו רק בשבת חזון —

ועי"ז פועלים ש"תחזינה עינינו בשוכך לציון ברחמים" — ביהמ"ק השלישי, שיתגלה ויבוא מן השמים³⁵, ויהי בו גם הענין דעבודת המטה, כמשנת"ל³⁶ שהשערים של ביהמ"ק, שנשאר קיימים, ורק "טבעו בארץ שערי"³⁷, יחזור ויקבעו בביהמ"ק השלישי, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, בחסד וברחמים, ובטוב הנראה והנגלה.

* * *

ו. בהמשך להאמור לעיל שבשבת חזון "מראין לכאור"א המקדש דלעתיד", הרי מובן, שלא די בכך שעצם הנשמה למעלה רואה זאת, אלא יש צורך שענין זה יבוא גם בהבנה והשגה, כדרישת תורת חסידות חב"ד שכל ענין צריך לבוא בהבנה והשגה, ועד לפועל ממש.

ולהעיר, שפתגם הנ"ל, שמקורו בתורת הבעש"ט שנתגלתה ע"י הרב מבארדיטשוב שהי' מתלמידי המגיד, שייך גם לתורת חסידות חב"ד, כי³⁸, הרב מבארדיטשוב היתה לו שייכות וקירבה מיוחדת לרבינו הזקן (וכידוע הסיפור³⁸ שהשיב על הטענות כו', באמרו, שזוהי שיטת הבעש"ט), ואח"כ נתגלה בפועל ע"י ר' הלל מפאריטש (שה"אָרְצִיט"ש שלו בחודש מנחם-אב), שהי' חסיד של רבינו הזקן, אדמו"ר האמצעי והצ"צ,

ומה גם שמוסיף ומסיים³⁹: "ויתבאר עומק ענין זה עם המבואר במ"א בענין ויגש אליו יהודא, קורות בתינו כו'", שזהו מאמר בתורת חסידות חב"ד⁴⁰.

ז. ובהקדם הסיפור המובא ב"ביכלאך"⁴¹ אודות אחיו של רבינו

יג. ומענין לענין, יש להעיר גם בנוגע להמשך הענין באגה"ת בפירוש מ"ש "וחטאתי נגדי תמיד":

רבינו הזקן מדייק מ"ש "וחטאתי נגדי תמיד" — "נגדי דייקא, כמו ואתה תתיצב מנגד⁷⁴, מנגד סביב לאוהל מועד יחנו⁷⁵, ופרש"י מרחוק, והמכוון רק לבלתי רום לבבו .. כשיהי' לזכרון בין עיניו שחטא נגד ה'".

ונתבאר פעם⁷⁶ הטעם שהובאה הראי' מהפסוק "מנגד סביב לאוהל מועד יחנו, ופרש"י מרחוק" — שמזה מוכח שאין זה מרחוק לגמרי, כי אם באופן שישנה השייכות ל"אוהל מועד", אלא ששייכות זו היא "מרחוק". ועד"ז בנדו"ד, שצ"ל "זכרון חטא", והיינו, שאין זה מרחוק לגמרי, כי אם באופן ששייך אליו ופועל עליו (לבלתי רום לבבו), אלא שזהו מרחוק, כדי שלא יהי' עצב נבזה כו'.

וזהו גם דיוק הלשון "שיהי' לזכרון .. שחטא נגד ה'" — מרחוק, דכיון ש"אם חטאת מה תפעל בו גו' אם צדקת מה תתן לו גו"⁷⁷, הרי מובן שלאמיתו של דבר אינו פוגם ח"ו בה', ולכן הרי זה רק "מרחוק"⁷⁸; אלא שאעפ"כ אין זה מרחוק לגמרי כו'⁷⁹.

וענין זה שייך גם להאמור לעיל אודות שבת חזון, ש"מראין לכאור"א המקדש דלעתיד (אבל רק מרחוק" — שאין זה מרחוק לגמרי, שאז לא היתה ראי' זו יכולה לפעול עליו.

יד. ונחזור לענינו — ענין השמחה, שעל ידה פועלים ש"יהפכו ימים אלו לששון ולשמחה"⁸⁰, וכדאיתא בספרים⁸¹ בענין "משנכנס אב ממעטין בשמחה"⁸² — שבהמשך לזה הובא הענין ד"משנכנס אדר מרבין בשמחה" ("כשם כו' כך כו'")⁸³ — ש"ממעטין" הענינים דחודש אב "בשמחה", עי"ז שמרבים בשמחה (כמו בחודש אדר), שמחה של מצוה.

ועד שפועלים ענין הנחמה — ע"י בנין ביהמ"ק, ובאופן ד"נחמה בכפלים"⁸⁴, "על בית ראשון ועל בית שני"⁸⁵, כיון שבביהמ"ק השלישי

(80) ראה זכרי' ח, יט. רמב"ם הלי' תעניות בסופן.
(81) ראה מאור ושמש פ' וישב (עה"פ לט, ב). וראה גם תו"מ חכ"ו ע' 155. וש"נ.
(82) תענית כו, ב (במשנה).
(83) שם כט, סע"א.
(84) איכ"ר ספ"א.
(85) יל"ש ישעי' רמז תמה.

(74) שמואל-ב יח, יג.
(75) במדבר ב, ב.
(76) שיחת ש"פ במדבר ס" ... (לעיל ע' (...).
(77) איוב לה, רז.
(78) ראה גם שיחת ש"פ שלח ס"ז (לעיל ע' (...).
(79) חסר קצת (החז"ל).

(35) פרש"י ותוס' סוכה מא, סע"א. ועוד.
(36) שיחת ש"פ בלק ס" .. (לעיל ע' ...).
"כנראה הכוונה לדרוש הנדפס בתורת חיים" וש"נ.
(37) איכה ב, ט.
(38) ראה מכתבו של רלו"צ מבארדיטשוב שנדפס באג"ק אדה"ז ע' תקח. וראה גם שיחת ש"פ דברים הנ"ל (שבעה ערה 2). וש"נ.
(39) אוה"ת שבעה ערה 2.
(40) בהערת כ"ק אדמו"ר שליט"א שם: "כנראה הכוונה לדרוש הנדפס בתורת חיים" [ראה לעיל הערה 22].
(41) ראה "מגדל עז" (כפ"ח תש"מ) ע' שח. וש"נ. וראה גם תו"מ חמ"ו ע' 196. וש"נ.

"ומדרש אגדה .. אתם קיימים לפניו כיום הזה שהוא קיים⁶⁵ כו" —
הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס בלקו"ש חל"ט בתחלתו.

* * *

יא. בנוגע לאגרת התשובה — דובר בהתוועדות שלפנ"ז⁶⁶
שלכאורה אינו מובן מדוע נתבאר באגה"ת טעם השמחה ביסורי הגוף
בפרק מיוחד בפ"ע (פי"ב), ובפרט שפרק זה הוא סיום האגרת, ו"הכל
הולך אחר החיתום"⁶⁷, שהרי ענינה של אגה"ת הוא — כשמה — לבאר
דרכי התשובה, הן תשובה תתאה, עזיבת החטא כו', והן תשובה עילאה,
"אתדבקוּתא רוחא ברוחא ע"י תורה וגמ"ח .. בתפלה", ע"י ההתבוננות
שמביאה לזה כו'; אבל ענין השמחה הוא לכאורה ענין צדדי שאינו נוגע
לאגה"ת? ונתבאר, שענין זה נוגע למירוק הנפש שהוא חלק מענין
התשובה, כפי שנתבאר בפרקים ב"ג.

וענין זה קשור עם המבואר בפרק שלפנ"ז (פי"א⁶⁸) בענין "מ"ש⁶⁹
וחטאתי נגדי תמיד", ש"אין המכוון להיות תמיד עצב נבזה ח"ו, דהא
כתיב בתרי"ג⁷⁰ תשמיעני ששון ושמחה .. (ו) צ"ל כל ימיו בתשובה עילאה
שהיא בשמחה רבה כו".

יב. ויש לקשר ענין זה עם המבואר בלקו"ת ד"ה ציון במשפט
תפדה⁷¹ (שעליו מיוסד המאמר שנאמר לפנ"ז) בענין ב' חללי הלב, "חלל
השמאלי מרירות .. וחלל הימני שמחה כו",

— אע"פ שבדרך כלל מבואר שב' חללי הלב הם אהבה ויראה,
ולא שמחה ומרירות, ומה גם שענין השמחה שייך (לא ללב אלא) למוח⁷²,
או שהוא למטה מהלב, שהרי שמחה ומרירות הם בחי' יסוד
ומלכות⁷³ —

ש"כל שתהי' המרירות יותר מההעדר, אזי יהי' אח"כ יתרון
השמחה מהגילוי כו".

הזקן, ר' יהודה לייב מיאנאָוויטש, בעמ"ס שארית יהודה, ששאל את
רבינו הזקן⁴²: מהו הטעם שבתורת החסידות נתבאר עניני עבודה נעלים
שאינן אנו שייכים אליהם, ולכאורה לא נוכל לעולם להגיע אליהם.

ויש להוסיף בביאור השאלה, שלכאורה זהו ענין שלא זו בלבד
שאינן בו תועלת, אלא אדרבה, זהו היפך התועלת — שהרי אמרו רז"ל⁴³
"מוטב שיהיו שוגגין ואל יהיו מזידין", וא"כ, אלו שלא יודעים הענינים
הנעלים, הרי הם "שוגגין", אבל אלו שיודעים אודות הענינים הנעלים,
ויודעים גם מהי הדרך להגיע אליהם, ואעפ"כ לא אוחזים בזה ("מ'האָלט
ניט דערביי"), הרי הם "מזידין"!

וע"ד שמצינו בענין הכוונות שבתפלה, כוונות האריז"ל וכו', שאלו
שאינן דעתם יפה לכוון, מפני העדר הידיעה או מפני שאינן בכחם לזכור
כוונות פרטיות בעת התפלה, מספיק שיכוונו כוונה כללית: להיות תפלתו
נשמעת לפניו ית' עם כל הכוונות המבוארות בספרי קבלה⁴⁴ — שבאופן
כזה לא יכול להיות קלקול ח"ו, כשמכוונים במעמד ומצב של העדר
הידיעה כו'.

וזהו גם הביאור במ"ש בשער הכולל⁴⁵: "זה מקרוב הדפיסו סדורים
בנוסח אדמו"ר (הזקן) והעמידו שם .. את האזכרות בנקודות שונות עפ"י
הסוד (כידוע ש"יש .. המכוונים בכל שם וכנוי למדה המיוחדת לה"⁴⁶),
ושמעתי שאדמו"ר .. בעל צ"צ ז"ל התרעם על זה ששינו מאשר יסד
אדמו"ר הזקן באופן שהסדור יוכשר גם למי שאינן לו יד בחכמת הקבלה"
(שהרי הסידור הוא שוה לכל) — דלכאורה אינו מובן סיבת התרעומת:
אלו ששייכים לכוונות — תהי' להם תועלת מניקוד האזכרות; ואלו
שאינם שייכים לכוונות — (לא יתייחסו להניקוד, אלא) ימשיכו לכוין
הכוונה הכללית?! אלא, שכאשר הניקוד אינו מופיע בסידור (השוה
לכל), אין מקום לקלקול ("עס קען ניט שאַטן"), משא"כ כשישנו ניקוד
ולא יודעים להשתמש בו כו'.

ועד"ז בנוגע לשאלת הרי"ל, שלימוד ענינים נעלים שלא שייכים
אליהם הוא לכאורה היפך התועלת.

הן אמת שבלימוד ענינים אלו מקיימים מצות תלמוד תורה, ומה

(42) כ"ק אדמו"ר שליט"א העיר, שלא מסופר אם שאל זאת מעצמו, או שחסידים
האָבן אים אונטערגעשטעלט... (45) פ"ו ס"ט.
(43) ראה אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"ג ע' קמד (נעתק ב"היום יום" יא אד"א).
(44) מט"מ סי' קיד.
(45) פ"ו ס"ט.
(46) מט"מ סי' קיד.

(65) ומוסיף: "והוא מאפיל ומאיר, כך האיר לכם וכן עתיד להאיר לכם כו", בהתאם
לכל פרטי הרברים שבפרשה ש"פיוסין הם" (שאף ש"מאפיל", מ"מ "מאיר"), ואעפ"כ לא
הזכיר "חמה ולבנה".
(66) שיחת ש"פ מט"מ ס"ח; ס"י (לעיל
ע' ...; ע' ...).
(67) ברכות יב, א.
(68) בסופו (ק, סע"ב).
(69) תהלים נא, ה.
(70) שם, יו"ד.
(71) פרשתנו א, ב.
(72)
(73)

גם שזוהי פנימיות התורה, אבל, לכאורה מוטב שילמדו ענינים אחרים כדי לצאת י"ח לימוד (פנימיות) התורה, ולא ענינים כאלו שיכולים לגרום היפך התועלת ח"ו.

והשיב לו רבינו הזקן:

ביעודים דלעתיד לבוא נאמר⁴⁷ "והסירותי את לב האבן מקרבכם גוי" — שהרי "אבן" הוא א' משמותיו של היצה"ר⁴⁸, שמעכב את הענין ד"ואהבת גוי" בכל לבבך⁴⁹, "בשני יצריך"⁵⁰. ולכאורה: למה נאמר "והסירותי את לב האבן", ולא את "מוח האבן", הרי יצה"ר ישנו גם במוח? — אך הענין הוא, ש"מוח האבן" צריכים לתקנו ולשנותו עתה, בזמן הגלות, והיינו ע"י הלימוד בהבנה והשגה, שפועל זיכרון והסרת "מוח האבן" (ואז נעשה כלי הראוי לקבל כו'); ועי"ז זוכים לעתיד לבוא לקיום היעוד "והסירותי את לב האבן".

ח. ומזה מובן גם בנוגע לשבת חזון שבו "מראין לכאור"א המקדש דלעתיד" — שענין זה צריך לבוא גם בהבנה והשגה, ע"י ההתבוננות בפרטי הענינים דמעלת ביהמ"ק כו', ומה שיכולים ללמוד מזה בנוגע לעבודה בפועל, ובאופן ש"השכל תופס את המושכל ומקיפו בשכלו .. וגם השכל מלוכש במושכל כו'", "ביחוד נפלא שאין יחוד כמוהו ולא כערכו נמצא כלל בגשמיות כו'" (כמבואר בתניא⁵¹), ועד שנמשך ופועל גם על המדות שבלב.

ובכן, ענין זה מבואר בקצרה במאמר של חסידות חב"ד, ור' הלל מבארו בארוכה, ונקודת הביאור היא:

יש ג' דרגות בעבודה: (א) בחי' בן, שזהו"ע ששייך לכל בני". (ב) בחי' עבד נאמן, שזוהי דרגת העבודה של משה רבינו, ואעפ"כ הרי זה שייך גם לכל בני", בכחו של משה, ע"י ניצוץ (אתפשטותא ד) משה שבכל אחד מישראל⁵², (ג) בחי' עבד שנאמר במשיח, "ועבדי דוד מלך עליהם .. ודוד עבדי נשיא להם לעולם"⁵³, "הנה ישכיל עבדי גוי וגבה מאד"⁵⁴ (כמבואר במאמרים⁵⁵ שמשיח יהי נעלה יותר אפילו ממה רבינו).

וזוהי גם מעלת ביהמ"ק השלישי (שיתגלה לעת"ל, כשיקויים

(47) יחזקאל לו, כו. (48) סוכה נב, א. (49) ואתחנן ו, ה. (50) ברכות רפ"ט. ספרי ופרש"י עה"פ. (51) חנ"ב ע' 190 הערה 67. וש"נ. (52) ראה תניא רפמ"ב. (53) יחזקאל לו, כד-כה. (54) ישע"י נב, יג. (55) ראה לקו"ת צו יז, א. וראה גם תו"מ (51) פ"ה.

היעוד⁵⁶ "ואמרת גוי אורך ה' כי אפת בי וגוי" לגבי ב"ר וב"ש — שב"ר הוא בחי' בן, ב"ש הוא בחי' עבד נאמן (דרגת משה), וביהמ"ק השלישי יהי' בחי' "עבדי דוד" (משיח).

וכאמור לעיל — ע"י ההתבוננות בכהנ"ל נעשה זיכרון המוח, ועי"ז זוכים לקיום היעוד "והסירותי את לב האבן גוי", בביאת משיח צדקנו, שיבוא ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו, בקרוב ממש.

* * *

ט. מאמר (כעין שיחה) ד"ה ציון במשפט תפדה ושבי' בצדקה.

* * *

י. המדובר לעיל (במאמר⁵⁷) אודות מ"ש⁵⁸ "והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום", ש"קאי⁵⁹ על כל יום, כי בכל יום יהיו בעיניך כחדשים", קשור גם עם מ"ש בהתחלת פרשת השבוע⁶⁰: "והנכם היום וגוי", כי, ע"י קיום "הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום" באופן ד"כחדשים", הנה ב"מדה כנגד מדה"⁶¹ זוכים לענין ד"הנכם היום ככוכבי השמים לרוב", כפי שיתבאר לקמן⁶² ע"פ פנימיות הענינים. אבל לכל לראש יש לבאר פסוק זה ע"פ פשוטו של מקרא.

הביאור בפירוש רש"י על הפסוק "והנכם היום ככוכבי השמים"⁶³, "וכי ככוכבי השמים היו באותו היום, והלא לא היו אלא ששים רבוא, מהו והנכם היום, הנכם משולים כיום, קיימים לעולם, כחמה וכלבנה וכוכבים" (והשינוי מפירוש רש"י על הפסוק⁶⁴ "אתם נצבים היום",

(* ראה ספרי דברים ו, ו. שם יא, יג. פרש"י שם. ערוך מע' פרוזודגמא בשם ילמדנו. רש"י שמות יט, א.)

(56) שם יב, א. (57) לעיל ע' ... ואילך. (58) ואתחנן ו, ו. (59) לקו"ת ריש פרשתנו. (60) א, יו"ד. (61) סנהדרין צ, סע"א. וראה סוטה ח, ב ואילך. (62) בהמשך הביאור בפירוש רש"י — לקו"ש שבפנים ע' 6 ואילך. (63) ואינו מעתיק תיבת "לרוב" — אף (64) ר"פ נצבים.